

2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS
STEBĖSENOS KOMITETO POSĖDŽIO

PROTOKOLINIS SPRENDIMAS

DĖL APLINKOS MINISTERIJOS, ENERGETIKOS MINISTERIJOS BEI SOCIALINĖS
APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS PASIŪLYMŲ NUSTATYTI IR KEISTI
PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJUS, TAIKANT RAŠYTINĘ PROCEDŪRĄ

2020-04-10 Nr. 44P-6 (54)

Aplinkos ministerijos pasiūlymas:

SIŪLOMA:

1. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ konkretaus uždavinio **5.3.2 „Padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą“** Aplinkos ministerijos administruojamos priemonės Nr. **05.3.2-APVA-V-013 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio gerinimas“** vieno projektų atrankos kriterijaus keitimo:

6. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Projektas turi prisidėti prie Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 „Dėl Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos patvirtinimo“ 80.4 papunktyje iškelto ~~tikslo~~ **uždavinio** įgyvendinimo.

(Taikoma ~~veiklai~~ **veikloms** „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių valdymo tobulinimo planų rengimas“ ir „Investicijų į vandentvarkos sektorių plano parengimas“).*

** Vertinama, ar projektas, projekto veikla ir projekto veiklų vykdytojas (-ai) atitinka Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano¹ 17.1 ar 17.5 papunkčiuose nustatytas priemones, skirtas Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos 80.4 papunktyje ~~nustatytas priemones~~ **nustatytam ketvirto tikslo ketvirtam uždaviniui – didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvumą, gerinti teikiamų paslaugų kokybę – pasiekti įgyvendinti, ir bent vieną už priemonių įgyvendinimą nustatytą atsakingą instituciją.***

Argumentai: priemonę papildžius nauja veikla „Investicijų į vandentvarkos sektorių plano parengimas“, praplečiama kriterijaus taikymo sritis, įtraukiant naująją veiklą.

Kriterijaus vertinimo aspektuose ir paaiškinimuose nurodomos Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano priemonės ir atliekamas techninio pobūdžio patikslinimas: patikslinama Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos uždavinio formuluotė pagal pateiktą programoje.

NUTARTA:

1. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ konkretaus uždavinio **5.3.2 „Padidinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir sistemos efektyvumą“** Aplinkos

¹ Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312 „Dėl Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“.

ministerijos administruojamos priemonės Nr. 05.3.2-APVA-V-013 „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo ūkio gerinimas“ vieno projektų atrankos kriterijaus keitimo:

6. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Projektas turi prisidėti prie Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 88 „Dėl Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos patvirtinimo“ 80.4 papunktyje iškelto ~~tikslo~~ **uždavinio** įgyvendinimo.

(Taikoma ~~veikla~~ **veikloms** „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių valdymo tobulinimo planų rengimas“ ir „Investicijų į vandentvarkos sektorių plano parengimas“).*

* *Vertinama, ar projektas, projekto veikla ir projekto veiklų vykdytojas (-ai) atitinka Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano² 17.1 ar 17.5 papunkčiuose nustatytas priemones, skirtas Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos 80.4 papunktyje ~~nustatytas priemones~~ **nustatytam ketvirto tikslo ketvirtam uždaviniui – didinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įmonių veiklos efektyvumą, gerinti teikiamų paslaugų kokybę – pasiekti įgyvendinti, ir bent vieną už priemonių įgyvendinimą nustatytą atsakingą instituciją.***

Iš 53 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto (toliau – Komitetas) narių balsavime dalyvavo 39 nariai:

1. Ablingienė Vida – Lietuvos savivaldybių asociacija;
2. Akromienė Judita – Nacionalinis švietimo nevyriausybinis organizacijų tinklas;
3. Antanaitis Juozas – Respublikiniai būsto valdymo ir priežiūros rūmai;
4. Augustinienė Vida – Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba;
5. Augutytė Rasa – Lietuvos muziejų asociacija;
6. Balčienė Rosita Marija – Lietuvos visuomenės sveikatos asociacija;
7. Baliukonienė Aušra – Finansų ministerija;
8. Bingelis Eitvydas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija;
9. Dapkutė-Stankevičienė Rūta – Finansų ministerija;
10. Dilba Ramūnas – Energetikos ministerija;
11. Dirginčienė Nijolė – Regionų plėtros tarybos;
12. Gasiliauskienė Adrija – Žemės ūkio ministerija;
13. Gurklienė Ramunė – Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija;
14. Jankauskas Kęstutis – Lietuvos verslo konfederacija;
15. Jaruševičienė Lina – Sveikatos apsaugos ministerija;
16. Kašubienė Lidija – Centrinė projektų valdymo agentūra;
17. Kerza Saulius – Susisiekimo ministerija;
18. Kikutis Aldas – Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba;
19. Kiškis Inesis – Aplinkos ministerija;
20. Komka Arūnas – Lietuvos universitetų rektorių konferencija;
21. Mecajeva Liudmila – Lietuvos moterų lobistinė organizacija;
22. Motiejūnas Kęstutis – uždaroji akcinė bendrovė „Investicijų ir verslo garantijos“;
23. Muliolis Vytis – Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;
24. Navickaitė-Dulaitienė Šarūnė – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija;
25. Paškevičiūtė Lina – asociacija „Aplinkosaugos koalicija“;
26. Pautienius-Želvys Aurimas – Lietuvos verslo paramos agentūra;
27. Poškienė Justina – Lietuvos mokslo taryba;
28. Pūrienė Alina – Lietuvos gydytojų vadovų sąjunga;
29. Razumas Valdemaras – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
30. Rojaka Jekaterina – Ekonomikos ir inovacijų ministerija;

² Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312 „Dėl Vandenių srities 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“.

31. Staniškis Jurgis Kazimieras – Kauno technologijos universitetas;
32. Šiušaitė Ieva – Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija;
33. Tamulevičius Tautvydas – Vidaus reikalų ministerija;
34. Urbonienė Elena – Lietuvos nevyriausybinų organizacijų vaikams konfederacija;
35. Varanauskas Arminas – asociacija „Žinių ekonomikos forumas“;
36. Vilda Gintaras – Lietuvos pramoninkų konfederacija;
37. Vrubliauskas Vytautas – Aplinkos projektų valdymo agentūra;
38. Žabaliūnas Linas – Lietuvos Respublikos turizmo rūmai;
39. Želionis Audrius – Finansų ministerija.

„UŽ“ balsavo 39 Komiteto nariai, „PRIEŠ“ balsavusių nėra.

Energetikos ministerijos pasiūlymai:

SIŪLOMA:

2. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ konkretaus uždavinio **4.4.1. „Išbandyti pažangiojo tinklo technologijų diegimo perspektyvas“** Energetikos ministerijos administruojamos priemonės **Nr. 04.4.1-LVPA-K-106 „Elektros skirstomųjų tinklų modernizavimas ir plėtra“** trijų projektų atrankos kriterijų keitimo:

2. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Projektas atitinka įmonės investicijų (plėtros) planus, suderintus su ~~Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK)~~ **Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT).***

** Šios priemonės tinkami pareiškėjai yra įmonės, kurios verčiasi energetikos veikla ir kurių kainos yra reguliuojamos, todėl projektui numatytos investicijos turi būti suderintos su ~~VKEKK~~ **VERT** jos nustatyta tvarka. ~~VKEKK~~ **VERT**, vertindamas investicijas, atsižvelgia į tam tikrus parametrus, tarp kurių yra ir kokybės reikalavimų užtikrinimas, elektros energijos tiekimo patikimumas ir saugumas.*

4. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Elektros energijos skirstymo technologinių nuostolių sumažinimas elektros skirstomųjų tinklų įrenginiuose.*

* Šiam kriterijui ir kriterijui Nr. 6 bus taikomas didžiausias kriterijaus vertinimo svoris.

Balai suteikiami projektams, kurių veiklos numato sumažinti elektros energijos skirstymo technologinius nuostolius elektros įrenginiuose.

Technologinių nuostolių pokytis (procentais) skaičiuojamas lyginant faktinį nuostolių dydį (procentais), apskaičiuotą pareiškėjo paraiškos teikimo metais, su nuostolių dydžiu, kurį pareiškėjas prognozuoja pasiekti, praėjus metams po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos ir kuris bus patikrintas, praėjus metams po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos, vertinant pareiškėjo ataskaitose pateiktą faktinį nuostolių dydį (procentais).

6. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Didesnis įdiegtų (modernizuotų) pažangiojo elektros skirstomojo tinklo elementų skaičius.*

* Šiam kriterijui ir kriterijui Nr. 4 bus taikomas didžiausias kriterijaus vertinimo svoris.

Siekiant saugesnio ir efektyvesnio elektros skirstomųjų tinklų eksploatavimo bei efektyvesnio ir operatyvesnio elektros tinklo valdymo, taip pat siekiant sudaryti galimybes kurti naujas paslaugas vartotojams, pirmenybė teikiama pilotiniams projektams, kuriuos įgyvendinant, bus diegiamas kuo didesnis kiekis nuotolinio valdymo, skaitmeninių ir automatinių pažangiojo elektros tinklo elementų:

- užtikrinančių elektros skirstomuosiuose tinkluose persiunčiamos elektros energijos kiekių ir kokybinių charakteristikų apskaitą;
- spartinančių elektros tinklų sutrikimo pasekmių likvidavimą;
- užtikrinančių didesnę elektros tinklo saugumą nuo išorinių ir vidinių trikdžių;

- suteikiančių galimybes automatizuoti elektros tinklo veikimą;
- mažinančių elektros tinklo eksploataavimo ir (ar) priežiūros kaštus;
- užtikrinančių elektros tinklo apkrovų valdymą;
- didinančių elektros energijos persiuntimo patikimumo lygį (trumpinamas SAIDI ir mažinamas SAIFI rodikliai) vartotojams.

Balai skiriami projektui už kiekvieną įdiegiamą pažangiojo elektros tinklo elementą.

Argumentai: Valstybinę kainų ir energetikos kontrolės komisiją pakeitus į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą keičiamas prioritetas. Taip pat du prioritetai kriterijai papildyti nurodant, kad jiems suteikiamas didžiausias lyginamasis svoris.

NUTARTA:

2. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ konkretaus uždavinio **4.4.1. „Išbandyti pažangiojo tinklo technologijų diegimo perspektyvas“** Energetikos ministerijos administruojamos priemonės Nr. **04.4.1-LVPA-K-106 „Elektros skirstomųjų tinklų modernizavimas ir plėtra“** trijų projektų atrankos kriterijų keitimo:

2. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Projektas atitinka įmonės investicijų (plėtros) planus, suderintus su ~~Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – VKEKK)~~ **Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT).***

* Šios priemonės tinkami pareiškėjai yra įmonės, kurios verčiasi energetikos veikla ir kurių kainos yra reguliuojamos, todėl projektui numatytos investicijos turi būti suderintos su ~~VKEKK~~ **VERT** jos nustatyta tvarka. ~~VKEKK~~ **VERT**, vertindamas investicijas, atsižvelgia į tam tikrus parametrus, tarp kurių yra ir kokybės reikalavimų užtikrinimas, elektros energijos tiekimo patikimumas ir saugumas.

4. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Elektros energijos skirstymo technologinių nuostolių sumažinimas elektros skirstomųjų tinklų įrenginiuose.*

* **Šiam kriterijui ir kriterijui Nr. 6 bus taikomas didžiausias kriterijaus vertinimo svoris.**

Balai suteikiami projektams, kurių veiklos numato sumažinti elektros energijos skirstymo technologinius nuostolius elektros įrenginiuose.

Technologinių nuostolių pokytis (procentais) skaičiuojamas lyginant faktinį nuostolių dydį (procentais), apskaičiuotą pareiškėjo paraiškos teikimo metais, su nuostolių dydžiu, kurį pareiškėjas prognozuoja pasiekti, praėjus metams po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos ir kuris bus patikrintas, praėjus metams po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos, vertinant pareiškėjo ataskaitose pateiktą faktinį nuostolių dydį (procentais).

6. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Didesnis įdiegtų (modernizuotų) pažangiojo elektros skirstomojo tinklo elementų skaičius.*

* **Šiam kriterijui ir kriterijui Nr. 4 bus taikomas didžiausias kriterijaus vertinimo svoris.**

Siekiant saugesnio ir efektyvesnio elektros skirstomųjų tinklų eksploataavimo bei efektyvesnio ir operatyvesnio elektros tinklo valdymo, taip pat siekiant sudaryti galimybes kurti naujas paslaugas vartotojams, pirmenybė teikiama pilotiniams projektams, kuriuos įgyvendinant, bus diegiamas kuo didesnis kiekis nuotolinio valdymo, skaitmeninių ir automatinių pažangiojo elektros tinklo elementų:

- užtikrinančių elektros skirstomuosiuose tinkluose persiunčiamos elektros energijos kiekių ir kokybinių charakteristikų apskaitą;
- spartinančių elektros tinklų sutrikimo pasekmių likvidavimą;
- užtikrinančių didesnį elektros tinklo saugumą nuo išorinių ir vidinių trikdžių;
- suteikiančių galimybes automatizuoti elektros tinklo veikimą;
- mažinančių elektros tinklo eksploataavimo ir (ar) priežiūros kaštus;
- užtikrinančių elektros tinklo apkrovų valdymą;

- didinančių elektros energijos persiuntimo patikimumo lygį (trumpinamas SAIDI ir mažinamas SAIFI rodikliai) vartotojams.

Balai skiriami projektui už kiekvieną įdiegiamą pažangiojo elektros tinklo elementą.

[„UŽ“ balsavo 39 Komiteto nariai, „PRIEŠ“ balsavusių nėra.](#)

SIŪLOMA:

3. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ konkretaus uždavinio **4.3.1 „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“** Energetikos ministerijos administruojamos priemonės **Nr. 04.3.1-LVPA-T-116 priemonė „Gatvių apšvietimo modernizavimas“** dviejų projektų atrankos kriterijų nustatymo:

1. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Atitiktis strateginiams dokumentams.*

* *Vertinama, ar projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija), įgyvendinimo. Laikoma, kad numatomas vykdyti projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 33.1 papunkčio įgyvendinimo, jeigu projektu bus užtikrintas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas.*

2. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Galutinės energijos sąnaudų modernizuojamose gatvių apšvietimo atkarpose sumažinimas ne mažiau kaip 40 procentų.*

* *Laikoma, kad projektas atitinka šį kriterijų, jeigu projektu numatyta, kad modernizavus gatvių apšvietimą, galutinės energijos sąnaudos bus sumažintos ne mažiau kaip 40 procentų. Galutinės energijos sąnaudų sumažėjimas (procentais) vertinamas lyginant apskaičiuotas sumines energijos sąnaudas prieš ir po projekto.*

Argumentai: Lietuva šiuo metu vėluoja pasiekti 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo nustatytus tikslus 2020 metams. Teikiama nauja priemonė prisidės prie direktyvos tikslų įgyvendinimo modernizuojant neefektyvią Lietuvoje gatvių apšvietimo sistemą. Įgyvendinus šią priemonę bus sutaupyta energijos mažiausiai 204,25 tonų naftos ekvivalento arba 2 375 MWh/metus, o gatvių apšvietimo modernizuoto tinklo dalis bus padidinta mažiausiai 5 proc.

NUTARTA:

3. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ konkretaus uždavinio **4.3.1 „Sumažinti energijos suvartojimą viešojoje infrastruktūroje ir daugiabučiuose namuose“** Energetikos ministerijos administruojamos priemonės **Nr. 04.3.1-LVPA-T-116 priemonė „Gatvių apšvietimo modernizavimas“** dviejų projektų atrankos kriterijų nustatymo:

1. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Atitiktis strateginiams dokumentams.*

* *Vertinama, ar projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija), įgyvendinimo. Laikoma, kad numatomas vykdyti projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 33.1 papunkčio įgyvendinimo, jeigu projektu bus užtikrintas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas.*

2. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Galutinės energijos sąnaudų modernizuojamose gatvių apšvietimo atkarpose sumažinimas ne mažiau kaip 40 procentų.*

* *Laikoma, kad projektas atitinka šį kriterijų, jeigu projektu numatyta, kad modernizavus gatvių apšvietimą, galutinės energijos sąnaudos bus sumažintos ne mažiau kaip 40 procentų. Galutinės energijos sąnaudų sumažėjimas (procentais) vertinamas lyginant apskaičiuotas sumines energijos sąnaudas prieš ir po projekto.*

Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovė **V. Ablingienė** paprašė paaiškinti Energetikos ministerijos administruojamos priemonės Nr. 04.3.1-LVPA-T-116 „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ priemonių įgyvendinimo plano 7 dalyje „Priemonės finansavimo šaltiniai“ nurodytą finansavimo šaltinių paskirstymą.

Finansų ministerijos atstovė **A. Navikienė**, atsakydama į Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovės klausimą, informavo, kad priemonėje 04.3.1-LVPA-T-116 „Gatvių apšvietimo modernizavimas“ galimi pareiškėjai yra savivaldybės ir specialiosios paskirties UAB, kurioms nuosavybės teise yra perduoti valdyti gatvių apšvietimo tinklai. Priemonėje numatomas ES struktūrinių fondų lėšų intensyvumas – 50 proc. Likusi dalis bus finansuojama projektų vykdytojų lėšomis:

- projektų vykdytojų (savivaldybių) nuosavas prisidėjimas nurodytas stulpelyje „Savivaldybės biudžeto lėšos”,
- projektų vykdytojų (specialiosios paskirties UAB) nuosavas prisidėjimas nurodytas stulpelyje „Privačios lėšos”.

Projektų vykdytojų nuosavų lėšų pasiskirstymas buvo apskaičiuotas apklausus savivaldybes.

[„UŽ“ balsavo 39 Komiteto nariai, „PRIEŠ“ balsavusių nėra.](#)

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymas:

SIŪLOMA:

4. Pritarti pasiūlymui dėl veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ konkretaus uždavinio 8.1.1 „Padidinti bendruomenėje teikiamų socialinių paslaugų dalį, pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų“ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos administruojamos priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-K-429 „Paslaugų centrai vaikams“ septynių projektų atrankos kriterijų nustatymo:

1. Specialusis projektų atrankos kriterijus. Projektai turi atitikti Paslaugų infrastruktūros vaikams su negalia, vaikams, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių, ir jų šeimos nariams plėtros veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. A1-773 „Dėl Paslaugų infrastruktūros vaikams su negalia, vaikams, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių, ir jų šeimos nariams plėtros veiksmų plano patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų planas).*

* *Vertinama projektų atitiktis Veiksmų plano III skyriuje nustatytiems reikalavimams.*

2. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Projekto kokybė (paslaugų kompleksškumas).*

* *Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas ir skiriami atitinkami balai, jeigu projekto paraiškoje yra aiškiai, nuosekliai ir detalai aprašytos projektu numatomoje finansuoti infrastruktūroje planuojamos teikti paslaugos, joms teikti reikalinga infrastruktūra bei paslaugas teiksiantys specialistai. Vertinamas paslaugų kompleksškumas atsižvelgiant į pasirinktą tikslinę grupę.*

Vertinant projekto kokybę (paslaugų kompleksškumą), turi būti įvertinti šie aspektai:

1. aiškiai identifiukuota tikslinė grupė ir pagrįstas jos pasirinkimas, išnagrinėtos ir aprašytos tikslinės grupės problemos ir poreikiai, esamas paslaugų šiai tikslinei grupei prieinamumas, analizėje naudojami statistiniai ir kt. tyrimai, vertinimų duomenys;

2. sukurtoje infrastruktūroje planuojamų teikti paslaugų kompleksškumas ir atitiktis tikslinės grupės poreikiams bei problemoms spręsti (paslaugų sąrašas, jų turinys, apimtis, darbo metodai, nuoseklumas, trukmė, reikalinga infrastruktūra);

3. paslaugas teiksiantys specialistai (nurodant kokios srities specialistai reikalingi, jų etatai ir pan.).

Atliekant vertinimą vertinami visi aukščiau išvardinti aspektai.

Šis kriterijus turės didžiausią svorį atrenkant projektus.

Vertinama informacija, pateikta paraiškoje, paraiškos priede, pareiškėjo nurodyta viešai prieinama informacija: statistiniai duomenys, tyrimai ir kita.

Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo, projekto įgyvendinimo ir projekto tęstinumo metu.

3. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Projektu numatoma finansuoti infrastruktūrą, kurioje bus teikiamos paslaugos vaikams, sergantiems psichikos ligomis ir turintiems psichikos sutrikimų, bei vaikams, turintiems elgesio, emocijų ir / ar raidos sutrikimų.*

* Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas ir skiriami atitinkami balai, jei paraiškoje nurodoma, kad projektu numatomoje kurti ar plėsti infrastruktūroje bus teikiamos paslaugos vaikams, sergantiems psichikos ligomis ir (arba) turintiems psichikos sutrikimų, ir (arba) vaikams, turintiems elgesio, emocijų ir (arba) raidos sutrikimų (toliau – Prioritetinė grupė Nr. 1).

Atitinkami balai bus skiriami už Prioritetinės grupės Nr. 1 dydį (jos dalį procentais). Prioritetinės grupės Nr. 1 dalis (procentais) vertinama nuo visų centre paslaugas gausiančių vaikų su negalia.

Vertinama informacija, pateikta paraiškoje ir paraiškos priede.

Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo ir projekto tęstinumo metu.

Vaikai su negalia – vaikai, kuriems yra nustatytas neįgalumo lygis, ir vaikai, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių.

4. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Sukurtų naujų vietų paslaugų gavėjams skaičius.*

* Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas ir skiriami atitinkami balai, kai pareiškėjas planuojamas įkurti naują paslaugų centrą arba plėsdamas esamą centrą, kuris jau teikia visas arba dalį paslaugų, nurodytų projektų finansavimo sąlygų apraše, sukuria naujas vietas paslaugų gavėjams.

Atitinkami balai bus skiriami už tam tikru dydžiu padidintą vietų paslaugų gavėjams skaičių.

Vertinama informacija, pateikta paraiškoje ir paraiškos priede.

Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu.

5. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Projektas skirtas šių amžiaus grupių vaikams su negalia: vaikams iki 4 metų ir (arba) 12–17 metų vaikams.*

* Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas ir skiriami atitinkami balai, jeigu projekto paraiškoje nurodoma, kad projektu numatomoje kurti ar plėsti infrastruktūroje bus teikiamos paslaugos vaikams su negalia iki 4 metų ir (arba) 12–17 metų paaugliams (toliau – Prioritetinė grupė Nr. 2).

Atitinkami balai bus skiriami už Prioritetinės grupės Nr. 2 dydį (jos dalį procentais). Prioritetinės grupės Nr. 2 dalis (procentais) vertinama nuo visų centre paslaugas gausiančių vaikų su negalia.

Vertinama informacija, pateikta paraiškoje ir paraiškos priede.

Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo ir projekto tęstinumo metu.

Vaikai su negalia – vaikai, kuriems yra nustatytas neįgalumo lygis, ir vaikai, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių.

6. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Projekto pareiškėjo metinės pajamos yra ne mažesnės kaip 50 tūkst. Eurų.*

* Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas skiriant balą, jeigu pareiškėjo organizacijos metinės pajamos 2017 m., 2018 m. ir 2019 m. yra ne mažesnės kaip 50 tūkst. eurų kiekvienais nurodytais metais.

*Vertinami finansinės atskaitomybės dokumentai už 2017–2019 m.
Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo metu.*

7. Prioritetinis projektų atrankos kriterijus. Projekte numatytas nuosavas įnašas (ne mažiau kaip 5 procentai projekto vertės).*

* Paraiškos vertinimo metu projektui suteikiamas prioritetas ir skiriami atitinkami balai, jeigu paraiškoje numatytas nuosavas piniginis įnašas (ne mažiau kaip 5 procentai projekto vertės) ir nurodytas nuosavo įnašo lėšų šaltinis.

Nuosavu įnašu laikoma projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) skirtos piniginės lėšos projekto veikloms įgyvendinti.

Aukštesnis balas skiriamas paraiškoms, kuriose planuojama, kad nuosavo įnašo dalis bus didesnė.

Skaičiuojama pagal formulę $X=I_n*100/B$, kur B – visas biudžetas, I_n – nuosavas įnašas.

Paraiškos suranguojamos nuo paraiškų, kurių biudžetuose nuosavas įnašas sudaro didesnę dalį iki paraiškų, kurių biudžetuose nuosavas įnašas sudaro mažiausią dalį (bet ne mažiau, kaip 5 proc. projekto vertės).

Vertinama paraiškoje pateikta informacija.

Kriterijus taikomas paraiškos vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu.

Argumentai: tvirtinamas specialusis kriterijus pasirinktas užtikrinti, kad projektai atitiktų Paslaugų infrastruktūros vaikams su negalia, vaikams, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių, ir jų šeimos nariams plėtros veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2019 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. A1-773 ir prisidėtų prie Veiksmų programos 8.1.1 uždavinio „Padidinti bendruomenėje teikiamų socialinių paslaugų dalį, pereinant nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų“ įgyvendinimo. Planuojama priemone numatoma finansuoti infrastruktūros, skirtos teikti socialines, sveikatinimo ir (ar) ugdymo paslaugas vaikams, turintiems negalią ar specialiųjų poreikių, ir jų šeimų nariams, kūrimą ir (ar) plėtrą. Siekiama visas reikalingas paslaugas teikti po vienu stogu, kad vaikas ir jo šeima vienoje vietoje gautų kompleksinę pagalbą, orientuotą į individualius kiekvieno vaiko ir jo šeimos poreikius. Minėtų paslaugų šeimoms ir vaikams vis dar labai trūksta. Taip pat, siekiant kompleksiskai įvertinti projektų kokybę bei kiekybinius parametrus, teikiami tvirtinimui ir prioritetiniai projektų atrankos kriterijai. Projektai bus atrenkami skelbiant atvirą konkursą.

Lietuvos nevyriausybinų organizacijų vaikams konfederacijos (toliau – Konfederacija) atstovė **E. Urbonienė** pažymėjo, kad kategoriškai nepitaria siūlomiems priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-K-429 „Paslaugų centrai vaikams“ atrankos kriterijams. Keturių centrų įkūrimas sisteminiu požiūriu nespėndžia jokių klausimų. Pasigedo aiškaus paslaugų turinio. Pažymėjo, kad nėra aišku, kokios metodikos bus naudojamos. Atkreipė dėmesį, kad šis klausimas nėra viešai aptartas Tarpžinybinėje vaiko gerovės taryboje. Atsižvelgdama į tai, kad kriterijuose kalbama apie sveikatinimą ir ugdymą, klausė, ar siūlomi kriterijai suderinti su Sveikatos apsaugos bei Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis. Siekiant, jog centrų paslaugos ateityje padėtų išvengti vaikų patekimo į institucinę globą, juose turėtų būti teikiamos paslaugos ne tik neįgaliems vaikams, bet ir neįgaliems suaugusiems bei juos globojantiems tėvams. Pažymėjo, kad vietoje naujų centrų kūrimo, reiktų pagal poreikį bendruomenėse plėtoti ankstyvosios reabilitacijos paslaugas. Atkreipė dėmesį, kad vaikams su sunkia protine negalia lytinė branda sukelia papildomų iššūkių, todėl jiems reikalinga tinkama pagalba ir ugdymas. Taip pat pažymėjo, kad infrastruktūros be turinio (paslaugos, ugdymo metodikos ir pan.) kūrimas yra blogiausias sprendimas. Pasiūlė netvirtinti kriterijų, jų gerai neišdiskutavus. Taip pat Konfederacija 2020 m. balandžio 9 d. raštu Nr. 2020-04-09/1 „Dėl rašytinės procedūros būdu teikiamo 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komitetui svarstyti ir tvirtinti Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasiūlymo“ pateikė argumentuotą prašymą atidėti priemonės atrankos kriterijų svarstymą ir tvirtinimą (pridedama).

Atsakydama į Konfederacijos atstovės pateiktus komentarus, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovė **R. Selenienė** pateikė šią informaciją:

1. investicijos į paslaugų centrų vaikams infrastruktūrą nesukuria negalią turinčių vaikų segregacijos ar atskirties – infrastruktūra yra skirta reikalingoms paslaugoms bendruomenėje, skirtoms vaikams ir jų šeimoms, teikti, o ne ilgalaikiai socialinei globai (t. y., šiuose centruose globa vaikams nebus nustatoma ir teikiama (išskyrus dienos ar trumpalaikę socialinę globą, laikino atokvėpio paslaugas)). Tokiu būdu, kaip tik bus skatinamas paslaugų teikimas bendruomenėje, o ne institucinė globa. Tokių centrų teikiamos ankstyvosios rehabilitacijos ir kitos kuo anksčiau gautos reikalingos paslaugos ar pagalba leistų sumažinti vaikų turimos negalios poveikį jų raidai ir galimai prisidėtų prie to, kad ateityje būtų išvengta patekimo į institucinę globą;

2. priemone nėra skatinamos paslaugos kažkurioms išskirtinėms neįgaliųjų vaikų grupėms – projektus gali teikti visos organizacijos, dirbančios su vaikais ir neįgaliaisiais, nepriklausomai nuo to, kokia tai negalia. Tačiau yra išskiriamos kelios prioritetinės grupės arba paminimi, pvz., vaikai su sunkia proto negalia, nes tendencijos rodo tai, kad būtent šiai (šioms) grupei (-ėms) labiausiai trūksta paslaugų. Be to, tikslinės grupės yra praplėstos – paslaugos apima ne tik neįgaliuosius vaikus, bet ir jų šeimų narius (ką savo laiške nurodo ir Komiteto narys – kad turi būti ne tik vaikai, bet ir pvz., jų tėvai). Todėl tai atitinka nario siūlymą;

3. centrai nėra kuriami tik 4 bendruomenėms – skaičių, visų pirma, apriboja priemonės biudžetas, o antra – yra įvardijami 3 regionai, tuo kaip tik siekiant užtikrinti, kad visi centrai nebūtų įkurti vienoje vietoje. Skatinama, kad projektai orientuotųsi į tai, kad centro paslaugas galėtų gauti ne tik tos savivaldybės, kurioje veiks centras, bet ir kitų, bent jau kaimyninių savivaldybių, paslaugų gavėjai, todėl orientuojamasi į platesnį skaičių bendruomenių (tiek, kiek leidžia priemonės biudžetas);

4. nevyriausybinės organizacijos dažnai pastebi tai, kad joms sudėtinga gauti finansavimą ne tik paslaugoms teikti, bet ir, būtent, infrastruktūrai, materialinei bazei plėsti. Jos nurodo, kad dažniausiai finansavimas teikiamas „minkštosioms“ priemonėms, o vadinamųjų „kietųjų“ investicijų trūksta. Todėl šia priemone norima prisidėti ir prie infrastruktūros gerinimo, ypatingai atsižvelgiant į tai, kad trūksta paslaugų, susijusių būtent su infrastruktūriniais sprendimais, kaip, pvz., poreikis vaikams lankyti baseiną, kurio šeimoms tenka laukti kelis mėnesius ir pan.;

5. netikslinga šioje priemonėje įvardyti konkrečių paslaugų turinį ir metodikas, kadangi taip būtų apriojamas projektų tiekėjų skaičius. Tuo tarpu, priemonės siekis yra pritraukti kuo daugiau inovatyvių idėjų. Kiekvienas pareiškėjas privalės pateikti išsamų savo planuojamų teikti paslaugų, jų turinio aprašymą, specialistų, kurie šias paslaugas teiks, skaičių, pagrįsti paslaugas, nurodyti, kokias taikys metodikas ir pan. Šią dalį vertins ekspertai, todėl pareiškėjas turės pateikti kokybišką turinį, jei norės gauti finansavimą projektui įgyvendinti.

6. Paslaugų infrastruktūros vaikams su negalia, vaikams, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių ir jų šeimos nariams plėtos veiksmų plano projektas 2019 metų gruodžio mėn. buvo darbo tvarka pateiktas derinti neįgaliųjų nevyriausybinėms organizacijoms. Šios organizacijos iš esmės prieštaravimų šio plano įgyvendinimui nepateikė.

Europos Komisijos atstovė **A. Martinez Sarasola** klausė, ar visi vaikai su negalia ir jų šeimos nariai galės lankytis centruose, kurie nuo jų gyvenamosios vietos gali būti nutolę daugiau kaip 100 km atstumu ir kaip bus užtikrinama visiems vienoda prieiga. Prašė nurodyti, koks numatomas šių centrų pajėgumas, atsižvelgiant į vaikų ir jų šeimos narių skaičių. Prašė patvirtinti, kad centrai veiks tik dienos metu (t. y. juose vaikai nebus apgyvendinami) ir, kad centruose numatomos teikti paslaugos jau yra sukurtos ir parengtos įgyvendinti. Klausė, kaip numatomi centrai laikysis Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatų. Prašė paaiškinti, apie kokias „tikslines grupes“ yra kalbama atrankos kriterijaus Nr. 2 vertinimo aspektų aprašyme.

Atsakydama į Europos Komisijos atstovės pateiktus komentarus, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovė **R. Selenienė** informavo, kad turint omenyje ribotą paslaugų neįgaliesiems, taip pat jų tėvams ir kitiems šeimos nariams prieinamumą, centrai nepatenkins viso dabartinio tokių paslaugų poreikio. Tačiau šie centrai yra vienas iš žingsnių, skatinančių tokių paslaugų plėtrą, ir padedančių mažinti esamą spragą. Taip pat siekiama skatinti, kad centrai būtų atviri ne tik vaikams ir šeimoms, gyvenantiems bendruomenėje, kurioje šis centras veiks, bet ir vaikams bei šeimoms iš kitų,

pvz., kaimyninių savivaldybių. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, šeimos, susiduriančios su ekonominiais ar socialiniais sunkumais, gali kreiptis į vietos savivaldybę dėl tam tikros paramos, pvz., transporto paslaugų, kurių šiuo atveju reikia norint pasiekti centrą. Be to, iš projekto lėšų bus galima įsigyti transporto priemonę arba įrengti patalpas laikinam vaikų ir šeimų apgyvendinimui.

Numatoma, kad centras vienu metu turės aptarnauti mažiausiai 30 asmenų (vaikų ir (ar) jų šeimoms narių).

Paslaugas centruose planuojama teikti tik dienos metu. Juose nebus galima teikti ilgalaikės socialinės globos (centruose bus galima teikti tik trumpalaikę socialinę globą ar atokvėpio paslaugas). Turint omenyje Lietuvos įsipareigojimą skatinti ir įgyvendinti deinstitucionalizaciją, neketinama investuoti į projektus, kurie propaguoja institucinę globą.

Kiekvienas pareiškėjas turės užpildyti paraiškos priedą, kuriame bus išsamiai aprašomos numatomos teikti paslaugos, taikytini darbo metodai, dirbsiantys specialistai. Šio priedo turinį, siekiant įsitikinti, kad suplanuotos paslaugos yra kokybiškos ir atitinka tikslinių grupių poreikius, vertins ekspertai. Todėl galima patvirtinti, kad centrai teiks tik tas paslaugas, kurias bus pasirengę įgyvendinti bei turės reikiamą joms teikti patirtį.

Kadangi šių centrų tikslas yra užtikrinti vaikų ir jų šeimoms narių prieigą prie būtinų paslaugų, tai atitinka Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijos 23 straipsnį – centrai yra laikomi viena iš priemonių, užtikrinančių veiksmingą prieigą prie reikalingų paslaugų ir kitokios pagalbos, padedančios neįgaliesiems vaikams pasiekti kuo didesnę socialinę integraciją ir tobulėti. Taip pat bus užtikrintos Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos 26 straipsnio nuostatos, kurios skatina sudaryti galimybes neįgaliesiems kuo anksčiau pradėti naudotis įvairiomis paslaugomis bei remti jų prieinamumą kuo arčiau šių asmenų bendruomenių, taip pat ir kaimo vietovėse.

Šios priemonės tikslinė grupė yra vaikai su negalia ir jų šeimos nariai. Pareiškėjai turės aiškiai nurodyti, su kuriomis konkrečiomis tikslinėmis grupėmis (turima omenyje skirtingi negalios tipai) dirbs.

Skurdo mažinimo organizacijų tinklo atstovė **A. Adomavičienė** pažymėjo, kad stabdant finansavimą „minkštosios“ priemonėms, investuoti tik į infrastruktūrą yra neproporcinga. Juolab, kad pastatų turima pakankamai.

Sveikatos apsaugos ministerijos atstovė **L. Jaruševičienė** atkreipė dėmesį, kad ministerija turi darbo grupę, kurios tikslas – parengti vaikų raidos centrų tinklo koncepciją. Informavo, kad integruotų vaikų raidos centrų kūrimas 5 regionuose jau yra pradėtas. Pažymėjo, kad itin sudėtingo elgesio problemų turintiems vaikams (pvz. sunkus autizmas su sunkiu protiniu atsilikimu, protinis atsilikimas su pedagogine deprivacija, alkoholinis vaisiaus sindromas su protiniu atsilikimu ir pedagoginiu apleistumu ir pan.) galėtų būti numatyti nedideli padaliniai netoli jų gyvenamos vietos. Bet pirmiausia reikalinga taikyti visas priemones, kad būtų išvengta jų koncentracijos specialiuose centruose. Kadangi nėra duomenų, įrodančių kokių ir kodėl paslaugų trūksta neįgaliesiems vaikams, todėl Paslaugų infrastruktūros vaikams su negalia, vaikams, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių, ir jų šeimoms nariams plėtros veiksmų plano 11.1 papunktis nėra pagrįstas. Pažymėjo, kad neaiškiai apibrėžtos tikslinė bei amžiaus grupės, kurioms bus skirti šie centrai. Pasigedo neįgaliųjų vaikų integracijos aspekto bei centrų poreikio pagrindimo ir tarptautinės patirties apžvalgos. Pabrėžė, kad planuojant tokio pobūdžio veiklas, turėtų būti bendradarbiaujama su Sveikatos apsaugos ministerija, kuri vaikų raidos klausimais ieško integralių sprendimų.

Asociacijos „Aplinkosaugos koalicija“ atstovė **L. Paškevičiūtė** palaikė Konfederacijos pasiūlymą atidėti atrankos kriterijų svarstymą.

Nacionalinio švietimo organizacijų tinklo atstovė **J. Akromienė** pritarė pasiūlymui priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-K-429 „Paslaugų centrai vaikams“ atrankos kriterijų svarstymą atidėti, kad ministerija išsamiau pristatytų jų paskirtį ir tikslumą.

Lietuvos gydytojų vadovų sąjungos atstovė **A. Pūrienė** pažymėjo, kad reikia papildomai išdiskutuoti atrankos kriterijus.

NUTARTA:

Įvertinus pateiktus pastebėjimus ir argumentaciją, **priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-K-429 „Paslaugų centrai vaikams“ atrankos kriterijų svarstymą ir tvirtinimą atidėti**, kol visi klausimai bus išdiskutuoti su suinteresuotomis šalimis.

2020 m. balandžio 3 d. el. laišku Komitetas buvo informuotas apie atnaujintus išankstinius (ex-ante) MTEPI finansavimo bei verslo finansavimo vertinimus. Taip pat Komitetui buvo pateikta susipažinti informacija apie Sveikatos apsaugos ministerijos administruojamos priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-617 „Specialistų pritraukimas sveikatos netolygumams mažinti“ pasikeitimus, kurie nėra tvirtinami Komiteto sprendimu.

PRIDEDAMA. Lietuvos nevyriausybinių organizacijų vaikams konfederacijos 2020 m. balandžio 9 d. raštas Nr. 2020-04-09/1, 1 lapas.

Komiteto pirmininkė

Loreta Maskaliovienė

Sekretoriato vadovė

Rūta Dapkutė-Stankevičienė